

## PRIPOMIENKY K REVÍZII NARIADENIA DE MINIMIS

P. č.	Text pripomienky	Zdôvodnenie pripomienky																														
1.	Navrhujeme upraviť strop pre pomoc de minimis na sumu 500 000 eur.	<p>Pre zdôvodnenie požiadavky výraznejšieho navýšenia stropu pomoci pre nariadením vymedzené obdobie (do roku 2030) a ilustráciu, predkladáme porovnanie v súvislosti s jednou najčastejšie sa vyskytujúcou oprávnenou nákladovou položkou opatrení jedného z poskytovateľov pomoci z obdobia rokov 2007-2013, so zohľadnením rastu cien do roku 2030.</p> <table><tr><td colspan="2">Minimálna (hrubá) mzda</td><td>Nárast</td><td>Nominálna hodnota <i>de minimis</i></td></tr><tr><td>Rok 2007</td><td>269 EUR</td><td rowspan="2">260,22 %</td><td rowspan="2">(200 000 eur * 260,22%) = 520 440 EUR</td></tr><tr><td>Rok 2023</td><td>700 EUR</td></tr></table> <p>Zdroj: minimalnamzda.sk</p> <table><tr><td colspan="2">Priemerná (hrubá) mzda v hospodárstve</td><td>Nárast</td><td>Nominálna hodnota <i>de minimis</i></td></tr><tr><td>Rok 2009</td><td>751 EUR</td><td rowspan="2">169,24 %</td><td rowspan="2">(200 000 eur * 169,24%) = 339 480 EUR</td></tr><tr><td>Rok 2021</td><td>1 271 EUR</td></tr></table> <p>zdroj: <a href="https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_INTERN/pr0201ms/v_pr0201ms_00_00_00_sk">https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_INTERN/pr0201ms/v_pr0201ms_00_00_00_sk</a></p> <p>Oblasť sociálnych služieb: napr. zamestnanci poskytujúci opatrovateľskú služby</p> <table><tr><td colspan="2">Hrubá mzda</td><td>Nárast</td><td>Nominálna hodnota <i>de minimis</i></td></tr><tr><td>Rok 2013</td><td>315,75 EUR</td><td rowspan="2">213,06 %</td><td rowspan="2">(200 000 eur * 213,06%) = 426 120 EUR</td></tr><tr><td>Rok 2021</td><td>672,75 EUR</td></tr></table> <p>Zdroj: Trexima s.r.o., zisťovanie mzdových nákladov (od r. 2013 prvý dostupný údaj k dispozícii).</p> <p>Zvýšenie stropu pre pomoc <i>de minimis</i> považujeme za potrebné aj za účelom vytvorenia perspektívneho vankúša na sanovanie ekonomickej recesie v ďalších rokoch formou dostupnej a rýchlej finančnej pomoci podnikom formou pomoci de minimis v aktuálnych a</p>	Minimálna (hrubá) mzda		Nárast	Nominálna hodnota <i>de minimis</i>	Rok 2007	269 EUR	260,22 %	(200 000 eur * 260,22%) = 520 440 EUR	Rok 2023	700 EUR	Priemerná (hrubá) mzda v hospodárstve		Nárast	Nominálna hodnota <i>de minimis</i>	Rok 2009	751 EUR	169,24 %	(200 000 eur * 169,24%) = 339 480 EUR	Rok 2021	1 271 EUR	Hrubá mzda		Nárast	Nominálna hodnota <i>de minimis</i>	Rok 2013	315,75 EUR	213,06 %	(200 000 eur * 213,06%) = 426 120 EUR	Rok 2021	672,75 EUR
Minimálna (hrubá) mzda		Nárast	Nominálna hodnota <i>de minimis</i>																													
Rok 2007	269 EUR	260,22 %	(200 000 eur * 260,22%) = 520 440 EUR																													
Rok 2023	700 EUR																															
Priemerná (hrubá) mzda v hospodárstve		Nárast	Nominálna hodnota <i>de minimis</i>																													
Rok 2009	751 EUR	169,24 %	(200 000 eur * 169,24%) = 339 480 EUR																													
Rok 2021	1 271 EUR																															
Hrubá mzda		Nárast	Nominálna hodnota <i>de minimis</i>																													
Rok 2013	315,75 EUR	213,06 %	(200 000 eur * 213,06%) = 426 120 EUR																													
Rok 2021	672,75 EUR																															

	<p>budúcich finančných nástrojoch. Finančné nástroje implementujeme v spolupráci so súkromným sektorom (komerčné banky), pre ktorý je režim de minimis jeden z najvhodnejších, zohľadňujúc vyššie počty podporovaných subjektov, potrebu rýchleho poskytovania podpory, vysokú flexibilitu a nižšiu administratívnu záťaž v porovnaní s inými alternatívami ako je napr. nariadenie o skupinových výnimkách.</p> <p>Ďalším dôvodom pre zvýšenie limitu pomoci de minimis je aj fakt, že v novom programovom období sa počíta s častejšou kombináciou tradičných finančných nástrojov a grantovej zložky, čo vytvára tlak na potrebu vyššieho stropu pomoci, obzvlášť pri finančných nástrojoch s ťažiskom na investičné výdavky a k nim prislúchajúce prevádzkové výdavky. Pri aktuálnych úrokových sadzbách na trhu a predpokladanom raste sadziieb v najbližšom období je za účelom podpory hospodárstva potrebné zahrnúť do finančného nástroja kompenzáciu rastúcich nákladov súvisiacich s financovaním a to práve formou grantovej zložky. Aktuálny limit 200 000 EUR, ale aj navrhované zvýšenie na 275 000 EUR, sa javia ako nedostatočné pre pokrytie takýchto výdavkov formou návratnej a zároveň nenávratnej pomoci vychádzajúc zároveň z predpokladu, že veľká časť limitu pomoci de minimis už bola zo strany mnohých podnikov vyčerpaná v rokoch 2020 až 2022.</p> <p>Realita v Slovenskej republike je v porovnaní s priemerom EÚ iná. Inflácia v Slovenskej republike je dlhodobo vyššia, čo výrazne ovplyvňuje pôsobenie rôznych subjektov vykonávajúcich hospodárske, ale aj nehospodárske činnosti.</p> <p>Vychádzajúc z Konzervatívneho odhadu vývoja inflácie na Slovensku do roku 2030 bude cieľ ECB, stabilizovať infláciu na úrovni 2 %, dosiahnutý až v poslednom roku sledovaného obdobia. V roku Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS“) očakáva infláciu na úrovni 18,3 %, pričom následná projekcia vývoja inflácie vychádza z predpokladov NBS a postupného poklesu miery inflácie. Maximálna výška pomoci de minimis (opierajúc sa o konzervatívny scenár vývoja inflácie) by mala byť stanovená na úrovni 490 000 eur.</p> <p>Samotný vývoj inflácie bude determinovaný najmä externými globálnymi faktormi, ktoré budú ovplyvňovať makroekonomickú stabilitu Slovenska, ale aj EÚ.</p> <p>Len dopĺňame, že v pesimistickom scenári vývoja inflácie na Slovensku sa nepodarí dosiahnuť inflačný cieľ na hladine 2 % do roku 2030 a prepočítaný strop pre pomoc de minimis (ak by mal odzrkadľovať predpokladaný vývoj inflácie) by bol výrazne vyšší. Vzhľadom na</p>
--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

		<p>makroekonomické fluktuácie a nepredvídateľnosť globálneho vývoja v krátkodobom a strednodobom horizonte nie je vylúčené naplnenie pesimistického scenára.</p> <p>Okrem toho je zvýšenie limitu nevyhnutné aj z dôvodu, že významné množstvo podnikov z rôznych sektorov hospodárstva na Slovensku čerpalo za posledné roky pomoc de minimis, ktorá bola určená na zmiernenie negatívnych dopadov pandémie COVID-19. Išlo o opatrenia, ktoré pripravila vláda SR s cieľom minimalizovať dopady na zdravie podnikov a zachovanie pracovných miest.</p> <p>Máme za to, že nastavenie pomoci v súvislosti so zmiernením negatívnych dôsledkov pandémie COVID-19 nemôže mať negatívny vplyv na poskytovanie pomoci de minimis podnikom v najbližšom období. Taktiež vychádzame z toho, že v prípade prehĺbenia makroekonomických vplyvov na činnosť podnikov bude opätovne nevyhnutné, aby vláda SR spustila podporné mechanizmy, ktoré pomôžu podnikom prekonať hospodárske spomalenie a udržať zamestnanosť a tým sociálny zmier. Bez opodstatneného navýšenia limitu pomoci de minimis na 500 000 eur nebude možné podporiť značné množstvo aj inovatívnych podnikov.</p>
2.	Navrhujeme upraviť definíciu jediného podniku, resp. navýšenie stropu na 300 000 eur len na žiadateľa	<p>Navrhujeme zjednotiť definíciu jediného podniku s definíciou podniku používanou pre účely stanovenia veľkosti podniku použitej v Odporúčaní Komisie zo 6. mája 2003 o definícii mikro, malých a stredných podnikov (2003/361/EC). V SR je pomoc de minimis vo väčšine prípadov poskytovaná malým a stredným podnikom (približne 93 % príjmom pomoci de minimis sú MSP). Tieto sa potom stretávajú s posudzovaním ich veľkostného statusu spolu s posudzovaním jediného podniku, pričom je pre nich nepochopiteľné, že musia preukazovať svoju štruktúru podľa dvoch rôznych definícií. To zároveň vytvára administratívnu záťaž a dodatočné náklady spojené s vypracovaním podkladov pre tieto dve posúdenia. Preto navrhujeme používať iba jednu definíciu. Vzhľadom na to, že definícia podniku pre účely stanovenia veľkosti podniku je širšia ako definícia jediného podniku, t. j. skupina podnikov, ktoré budú zdieľať jeden strop pomoci bude pozostávať z väčšieho počtu právnych subjektov, navrhujeme zároveň aj ďalšie zvýšenie stropu pomoci de minimis na konečnú sumu 500 000 EUR, ktoré by túto nevýhodu malo kompenzovať.</p> <p>Takéto zvýšenie by zároveň reagovalo aj na skutočnosť, že v aktuálnom a dvoch predchádzajúcich fiškálnych rokoch bola pomoc de minimis využívaná aj v reakcii na prebiehajúcu pandémiu COVID-19, čo ukrojilo z objemu prostriedkov, ktoré podniky môžu využiť na svoj rozvoj.</p>

		Uvedomujeme si však, že definícia jediného podniku má určité rácie, preto ak by nebolo vhodné túto definíciu zmeniť, alternatívne navrhujeme zvýšiť strop pomoci na 300 000 eur (odôvodnený rastom cien), avšak v takom prípade aj s ohľadom na už spomínané využitie pomoci de minimis v reakcii na COVID-19 navrhujeme, aby sa pomoc de minimis poskytnutá v období pandémie COVID-19 nezapočítavala do tohto stropu. Primerane tomu by sa mal upraviť aj strop pomoci pre podniky vykonávajúce cestnú nákladnú dopravu.
3.	Navrhujeme tiež vyjasniť definíciu jediného podniku, resp. definíciu, ktorá bude zavedená v kontexte predchádzajúcej pripomienky tak, aby reflektovala na aplikačné problémy	<p>A) je potrebné jednoznačne definovať postavenie fyzických osôb, nakoľko zo strany EK vychádzali rôzne usmernenia (aj protirečiacie) a výhradné využívanie obsahu rozhodnutia C-222/2004, body 116 a 117, nezabezpečuje právnu istotu a predvídateľnosť toho, kedy sa fyzická osoba považuje za podnik a kedy nie,</p> <p>B) výslovne vylúčiť alebo pomenovať význam priamych rodinných väzieb pri vlastníctve a riadení podnikov,</p> <p>C) výslovne vylúčiť alebo pomenovať význam blokačných práv pri hlasovacích právach, osobitne vo vzťahu k činnostiam s dopadom na výkon hospodárskej činnosti podniku (t.j. síce iný podnik nevie nič presadiť – odhlasovať, ale vie všetko zablokovat’ – typicky situácie kedy je vlastníctvo podniku rozdelené medzi iné podniky v pomere 50% : 50%)</p> <p>D) vysporiadať sa s otázkou umelých prvkov (napr. rôznych nadácií, neziskových organizácií, SPV štruktúry a podobne) v holdingových štruktúrach jediného podniku,</p> <p>E) zapojenie verejného orgánu (v zmysle jeho širokej definície z C-516/19) v holdingovej štruktúre.</p>
4.	Žiadame identifikovať postavenie fyzických osôb v rámci možného posudzovania prepojení prostredníctvom týchto osôb	V rámci usmerňovania EK k problematike prepojenia prostredníctvom fyzických osôb boli rozporuplné vysvetlenia, kde najprv fyzické osoby neboli považované za podniky a následne mali by byť považované za podniky (v zmysle judikatúry C-222/04). Zároveň je potrebné sa vysporiadať, či je potrebné skúmať rôzne právne prepojenia – holdingové štruktúry, SPV umiestnené v inom členskom štáte a ako ich vôbec posudzovať pre následné prepojenia a sledovania limitu v rámci dotknutého členského štátu. Dovoľme si poukázať, že v samotnej preambule sa uvádza, cit. „V záujme právnej istoty a s cieľom znížiť administratívne zaťaženie by sa v tomto nariadení mal stanovovať jasný a vyčerpávajúci zoznam kritérií na určovanie toho, kedy sa dva alebo viaceré subjekty vykonávajúce hospodársku činnosť v jednom členskom štáte majú považovať za jeden podnik.“, čo však práve komplexné štruktúry – SPV, holding a ich vzájomné prepojenia idú v protiklade s uplatnením jednoduchých pravidiel.
5.	Žiadame jednoznačne doplniť vzťahy ktoré sa považujú za nezávislé a teda nezakladajú „prepojenie“ podnikov a to	Uvedené je potrebné identifikovať v texte nariadenia z dôvodu právnej istoty, aby nevznikali pochybnosti o uplatňovaní princípu „nezávislého“ vzťahu medzi subjektami založenými verejným subjektom tak, ako je uvedené v texte preambuly.

	k subjektom verejnej správy tak ako je uvedené v bode 4 preambuly	
6.	Do článku 2 ods. 1 návrhu nariadenia odporúčame doplniť vymedzenie pojmu „poľnohospodárska prvovýroba“.	Z dôvodu jednoznačnosti.
7.	Dovoľujeme si upozorniť na pravdepodobne nesprávny preklad návrhu nariadenia v ods. (4) preambuly nariadenia, kde sa v preklade do slovenského jazyka uvádza: „Na účely pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v zmluve sa podnikom rozumie každý subjekt – súkromná alebo právnická osoba – vykonávajúci hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právne postavenie a spôsob financovania“.	V anglickom znení návrhu nariadenia sa však, namiesto výrazu „ <i>súkromná alebo právnická osoba</i> “, uvádza text: " <i>natural or a legal person</i> ", čo by, podľa nášho názoru, malo byť preložené ako " <i>fyzická osoba alebo právnická osoba</i> ".
8.	Upozorňujeme na nesprávny preklad v slovenskej verzii návrhu nariadenia pojmu „jeden podnik“.	V nariadení 1407/2013 sa tento pojem uvádza ako „jediný podnik“. V anglickej verzii návrhu nariadenia je uvedené „single undertaking“. Je potrebné to v slovenskej verzii upraviť na „jediný podnik“.
9.	Upozorňujeme na nesprávny preklad v slovenskej verzii návrhu nariadenia pojmu „finančných rokov“	V nariadení 1407/2013 sa tento pojem uvádza ako „fiškálny rok“. V anglickej verzii je návrhu nariadenia je uvedené „fiscal year“. Je potrebné to v slovenskej verzii upraviť na „fiškálny rok“.
10.	Central register in Slovak Republic – IS SEMP	<p>Slovak Republic has its own information system for recording state aid as well as de minimis aid.</p> <p>In 2016, the new State Aid Act no. 358/2015 Coll. created the legal framework for the establishment of a <b>Central register</b> to record de minimis aid and state aid and information of the beneficiaries.</p> <p><b>The role of the Central register is performed by the Information system for recording and monitoring of the aid – IS SEMP.</b></p>

		<p>Until the end of 2015, beneficiaries as well as aid providers were obliged to inform the aid coordinator on de minimis aid provided. Subsequently, the information was manually recorded into information system IS SAMA. This paper form of information on de minimis aid provided and IS SAMA were replaced by the new information system IS SEMP.</p> <p>By the means of the IS SEMP, the Slovak Republic should fulfil its obligations in the field of transparency towards the European Union. It was designed according to transparency requirements in relevant regulations and the guidelines of the European Commission (e. g. the Article 9 of GBER regulation, the Article 9 of ABER regulation).</p> <p>IS SEMP contains information:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ on provided state aid</li> <li>✓ on provided de minimis aid</li> <li>✓ on the beneficiaries</li> <li>✓ on the aid providers and the administrators of the aid schemes</li> </ul> <p><b>Data are recorded to IS SEMP by the aid providers or by the administrators</b> of the aid schemes in the form of remote access.</p> <p>The legal obligation for beneficiaries to send information of the received de minimis aid has been cancelled.</p> <p>Access to the IS SEMP is available to:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ the aid coordinator – this part is called CRM</li> <li>✓ the aid providers and administrators of the aid schemes – this part is called SEMP SECURE – it is secured portal (<a href="https://sempsecure.kti2dc.sk">https://sempsecure.kti2dc.sk</a>)</li> <li>✓ public – SEMP PUBLIC – the access without the need to log in (<a href="https://semp.kti2dc.sk">https://semp.kti2dc.sk</a>)</li> </ul> <p><i>Aid providers or administrators</i> of the scheme have two basic <b>obligations resulting from the State Aid Act</b>:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Record the data to the IS SEMP:</b></li> </ul>
--	--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b><u>State aid</u></b> providers or administrators of the scheme are obliged to record data on provided aid in the IS SEMP and data on the aid beneficiaries <b><u>within 6 months from the date of granting</u></b></li> <li>- <b><u>De minimis aid</u></b> providers or administrators of the scheme are obliged to record data on provided aid in the IS SEMP and data of the aid beneficiaries <b>within 5 working days from the date of granting</b>. IS SEMP will not allow aid providers or administrators of scheme to record de minimis aid that exceeds the ceiling set out in the de minimis aid regulations.</li> <li>- <b>The providers or administrators of the scheme are obliged to record the following data in the IS SEMP:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- data about the beneficiary – the name of beneficiary, address, ID number, type of company (if it is part of single undertaking, as well as information about this organization)</li> <li>- name of scheme or the name of ad hoc aid</li> <li>- objective and the aid instrument</li> <li>- sector in which beneficiary operates</li> <li>- amount of granted aid and also the</li> <li>- date of granted aid</li> </ul> </li> </ul> <p>In the case the providers do not fulfil this obligation, the Antimonopoly Office of the Slovak republic as a national coordinator of aid imposes them fines up to 35 000 EUR.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Data verification in the IS SEMP: applies only to de minimis aid</b> – the aid provider is obliged, before granting new de minimis aid, to verify whether the granting de minimis aid will not lead to: <ul style="list-style-type: none"> <li>- exceeding de minimis aid ceiling for single undertaking – special report in SEMP SECURE is set - Report No. 15, which includes not only information on de minimis aid provided, but also information concerning the level of group (the concept of "single undertaking")</li> <li>- exceeding de minimis aid ceiling in the agriculture sector and fisheries sector, established by special EU regulations for de minimis aid for the Slovak Republic – national cap – special report in SEMP SECURE – Report No. 30</li> </ul> </li> </ul>
--	--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

		<b>The aid beneficiary</b> can verify the amount of de minimis aid through IS SEMP in the section „Zostavy“ via report No. 21 in IS SEMP Public, which contains information concerning de minimis aid granted within a fiscal year concerned and during previous two fiscal years.
--	--	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------